

Stop luftforurening!

Forslag til ny regulering

Rådet for Grøn Omstilling, Oktober 2020

I Danmark dør flere end 4000 mennesker for tidligt hvert år på grund af udendørs luftforurening. Forureningen er også skyld i ca. 3,5 mio. dage med begrænset aktivitet grundet alvorlige sygdomme som astma, bronkitis, hjertekarsygdomme m.v. Samlet set koster luftforureningen det danske samfund ca. 80 mia.kr. om året svarende til 3,5 % af BNP.

Reguleringen på området er ekstremt mangelfuld og står i skærende kontrast til de enorme menneskelige og økonomiske omkostninger, som forureningen er skyld i. Faktisk står det så dårligt til, at Danmark ikke lever op til EU-krav, og derfor risikerer vi en EU-retssag.

Måden vi som samfund har valgt at håndtere luftforureningsproblemet, er dybt irrationelt. For at komme luftforureningen til livs anbefaler Rådet for Grøn Omstilling at følgende fem konkrete initiativer sættes i gang så hurtigt som muligt.

Forslag til begrænsning af luftforurening

1. National strategi for reduktion af luftforurening

Danmark mangler en overordnet national strategi for luftforurening. Strategien bør have som overordnet mål at reducere dødsfald og sundhedsmkostninger grundet luftforurening fra danske kilder med 95 % inden 2050 og have ambitiøse delmål om f.eks. en halvering af dødsfald inden 2025. Der bør sættes ind overfor alle forureningskilder og sættes konkrete mål, der går meget længere end de forpligtelser, vi har internationalt. Strategien bør også definere en overordnet og ambitiøs tilgang ift. fremme af international regulering og påvirkning af udledningerne fra vores nabolande.

2. Effektive miljøzoner i de store byer

Personbiler er i dag ikke omfattet miljøzonerne i vores byer. Det betyder at gamle og meget forurenende køretøjer kan udlede store mængder sundhedsskadelige partikler og gasser i vores bymidter. Vi er håbløst bagud i internationalt perspektiv. Over 250 byer i Europa har miljøzoner, der også omfatter personbiler, mens de danske miljøzoner hører til det lille mindretal, som ikke stiller nogen krav til personbiler. Derfor anbefaler vi, at kravene i miljøzonerne skærpes til også at omfatte personbiler. Derudover bør vi give mulighed for at danske byer opretter nulemissionszoner, ligesom man er i gang med mange andre steder i Europa. F.eks. i Holland hvor der i 2025 vil være nul-emissionszoner i 30-40 byer.

3. Indsats mod chiptuning og defekt luftrensingsudstyr

Der er desværre mange bilejere, der bevidst sætter luftrensningen ud af spil for at få bilen til at køre hurtigere (chip-tuning). Samtidig er der for dårlig kontrol og opfølgning på defekt luftrensingsudstyr. Vi anbefaler derfor øget kontrol/tilsyn med chip-tuning og en forhøjet strafferamme for denne type lovbrud. Vi anbefaler også obligatorisk måling af partikelantal ved periodisk bilsyn og krav om umiddelbar udskiftning af defekte partikelfiltre.

Forslag til begrænsning af luftforurening

4. Afgift på røg fra skorstene

Små private skorstene er den største danske kilde til partikelforurening, da afbrænding af træ og halm i mindre, private fyr og kedler er næsten ureguleret. Rådet for Grøn Omstilling anbefaler derfor en partikelforureningsafgift, der skal stoppe forureningen ved at få folk til at betale for de helbredsskader, som forureningen skaber - helt i overensstemmelse med "forurenere betaler" princippet. Afgiften lægges pr. fyringstime ved en temperaturmåler i skorstenen. Denne type regulering er bl.a. foreslået af De Økonomiske Råd. Ved at lade afgiften afspejle helbredsskaderne, vil den blive højst i byer samt for ældre ikke-svanemærkede ovne, og lavest på landet og for nye svanemærkede ovne. Nye svanemærkede brændeovne med effektiv røggasrensning kan evt. helt fritages for afgifter udenfor byerne.

5. Forbud mod brænderøg i tætte byområder

Brændefyring er det største luftforureningsproblem i Danmark, hvis det måles på helbredsskader og sundhedsomkostninger. Problemet er af en størrelse, hvor man bør indføre forbud i tætte byområder, da selv de nyeste brændeovne udleder store mængder sundhedsskadelige partikler. I København udleder de kun 16.000 brændeovne over dobbelt så mange partikler årligt som al vejtrafikken. Brændeovne er endda en helt overflødig varmekilde i en moderne storby med billig fjernvarme. I Sverige er der introduceret forbud i nogle byer, og vi anbefaler at man giver de danske kommuner mulighed for at gøre det samme.

Læs mere om vores kampagne mod luftforurening her: www.rgo.dk/stopluftforurening

